

Trečiadienį Europos Parlamente demokratinei Baltarusijos opozicijai bus įteikta Sacharovo premija už minties laisvę, kurią atsiims išrinktoji Baltarusijos prezidentė Sviatlana Cichanouskaja ir opozicijos atstovė Veranika Capkalo, renginyje dalyvaus ir A. Lukašenos režimo įkalintos Marijos Kalesnikavos sesuo Tatjana Chomič (Tatsiana Khomich).

Šiais metais Europos Parlamentas premiją nusprendė skirti Baltarusijos demokratinei opozicijai, atstovaujamai Koordinavimo tarybos, kuri buvo įkurta drąsių moterų Sviatlanos Cichanouskajos, Sviatlanos Aleksijevič, Maryjos Kalesnikavos, Volhos Kavalkovos ir Veranikos Capkalos bei politikų ir pilietinės visuomenės aktyvistų Siarhejaus Cichanouskio, Alesio Bialiackio, Siarhejaus Dyleuskio, Sciapano Pucilos ir Mikolos Statkevičiaus iniciatyva.

„Džiaugiamės, kad mūsų siūlymas skirti Sacharovo premiją Baltarusijos opozicijai, kovojančiai už šalies nepriklausomybę, laisvus ir sąžiningus rinkimus, buvo išgirstas, ir visos Europos Parlamento politinės grupės jį parėmė“, – sako vieni iš premijos iniciatorių EP nariai A. Kubilius ir R. Juknevičienė, aktyviai remiantys baltarusių tautos kovą už demokratiją.

2020 m. rugpjūtį Baltarusijos demokratinė opozicija pradėjo beprecedentį visuomenės telkimo į taikius masinius protestus procesą: demokratijos reikalavo šalis, jau ilgai laikoma paskutiniąja diktatūra Europoje. Protestus paskatino rinkimai, po kurių Aliaksandras Lukašenka pasiskelbė prezidentu šeštajai kadencijai, nors prezidentinę kovą temdė įtarimai masiniu rinkimų klastojimu. Jėgas suvienijusi opozicija primygtinai tvirtino, kad neabejotiną pergalę per pirmąjį turą iškovojo 60 proc. balsų surinkusi pagrindinė opozicijos kandidatė Sviatlana Cichanouskaja. Opozicija, raginusi Aliaksandrą Lukašenką pradėti derybas dėl valdžios perdavimo, šiuo tikslu įkūrė **Koordinavimo tarybą**.

Baltarusija krečiama politinės krizės nuo rugpjūčio 9 d. surengtų ginčijamų prezidento rinkimų, po kurių kilo protestai prieš Aliaksandro Lukašenos režimą, o valdžia ėmė brutaliai susidoroti su protestuotojais, šeši žmonės žuvo, šimtai politinių kalinių, beveik 30 tūkst. protestuotojų įkalinta per pirmuosius tris mėnesius po rinkimų.

Kiti šių metų Sacharovo premijos finalininkai buvo Hondūro aplinkosaugos aktyvistai bei Mosulo (Irakas) arkivyskupas monsinjoras Nadžib Michael.

Prestižinę Sovietų Sąjungos disidentų Andrejaus Sacharovo vardu pavadintą premiją už minties laisvę Europos Parlamentas skiria kasmet. Ji buvo įsteigta 1988-aisiais siekiant pagerbti asmenis ir organizacijas, ginančias žmogaus teises. Laureatus išrenka EP

pirmininkas ir politinių frakcijų lyderiai (Pirmininkų sueiga). Premijos dydis – 50 tūkst. eurų.
2019 m. Sacharovo premija skirta Kinijoje kalinamam uigūrų aktyvistui Ilham Tohti.

